

Załącznik
do uchwały Nr XXXIII/223/13
Rady Miasta i Gminy Dolsk
z dnia 29 maja 2013 r.
w sprawie Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego

GMINNY PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

NA LATA 2013 - 2015

I. Wstęp

Pozytywne zdrowie psychiczne jest „stanem dobrego samopoczucia, w którym jednostka realizuje swoje zdolności, potrafi radzić sobie z normalnymi stresami życia, może pracować wydajnie i owocnie oraz jest w stanie ofiarować coś swojej społeczności” (wg definicji WHO) - jest to integralna część zdrowia i dobrostanu obywateli oraz podstawowe prawo człowieka.

Brak pozytywnego zdrowia psychicznego jest zagrożeniem dla zdrowia publicznego, jakości życia i gospodarki. Słabe zdrowie psychiczne, zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania występują w każdym wieku, u obu płci, w różnych kulturach i grupach ludności.

Prawdopodobieństwo zaburzeń psychicznych jest jednak znacznie większe u ludzi o niższym statusie społeczno-ekonomicznym niż u osób o wyższym statusie. Zaburzenia psychiczne stanowią ogromne obciążenie dla poszczególnych osób i rodzin, mogą zmniejszyć zatrudnienie, wydajność pracy i wysokość zarobków oraz zwiększyć ryzyko przestępczości, wypadków samochodowych, maltretowania, wykorzystywania seksualnego i zaniedbywania dzieci, rozwodów, bezdomności, przemocy domowej i samobójstw.

Z danych statystycznych przedstawionych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego wynika, że w ciągu 18 lat, t.j. od 1990 do 2007 roku, wskaźnik rejestrowanego rozpowszechnienia zaburzeń psychicznych wzrósł:

- a) o 119 % (z 1.629 do 3.571 na 100 tys. ludności) w opiece ambulatoryjnej,
- b) o 50 % (z 362 do 542 na 100 tys. ludności) w opiece stacjonarnej.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 231, . poz 1375, z późn. zm.) ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.

W działaniach na rzecz ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć także stowarzyszenia i inne organy społeczne, fundacje, kościoły, grupy samopomocowe osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin.

Według w/w ustawy ochrona zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań w zakresie:

- 1) promocji zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym,
- 2) zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wszechstronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych dla życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
- 3) kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Powyższe działania określone zostały w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011 - 2015, który został przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128).

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego wyznacza kierunki działania gminy Dolsk w latach 2013-2015 w zakresie promocji i poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców, promocji zdrowia psychicznego w szkołach, propagowania zdrowego stylu życia.

Działania na rzecz ochrony zdrowia psychicznego wymagają współdziałania szeregu instytucji, w szczególności placówek oświatowych, ośrodka pomocy społecznej, służby zdrowia, jednostek odpowiedzialnych za sport i kulturę, organizacji pozarządowych. Skoordynowane działania tych podmiotów pozwolą skutecznie zapobiegać zaburzeniom psychicznym i wpływać na poprawę stanu zdrowia psychicznego mieszkańców.

Partnerami Urzędu Miasta i Gminy Dolsk przy realizacji niniejszego programu są:

- a) Ośrodek Pomocy Społecznej w Dolsku,
- b) Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- c) placówki oświatowe z terenu gminy Dolsk,
- d) Miejsko-Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Dolsku,
- e) Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Dolsk
- f) organizacje pozarządowe.

II. Zestawienie celów głównych i szczegółowych Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego realizowanych w ramach Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Cel główny 1

Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Cele szczegółowe:

- 1.1. Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.
- 1.2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.
- 1.3. Zwiększanie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 1.4. Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

Cel główny 2

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Cele szczegółowe:

- 2.1. Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.
- 2.2. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.
- 2.3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 2.4. Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.

III. Sposób realizacji Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

W celu koordynacji realizacji Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego poszczególnym podmiotom zostały przypisane konkretne zadania w ramach poszczególnych celów.

Cel główny 1

Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Cel szczegółowy:

1.1. Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu

Lp.	Zadanie – sposób realizacji	Podmiot realizujący
1.	Promowanie zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć informacyjno – edukacyjnych z wykorzystaniem pakietów multimedialnych, spotkań z pedagogiem, psychologiem oraz pracownikiem służby zdrowia	Placówki oświatowe
2.	Organizowanie zajęć wychowawczych w zakresie budowania pozytywnej samoświadomości, radzenia sobie ze stresem i konfliktem społecznym	Placówki oświatowe
3.	Prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej (plakaty, broszury tematyczne, strona internetowa Urzędu) dotyczącej zdrowia psychicznego z uwzględnieniem wykazu placówek psychiatrycznej opieki stacjonarnej i ambulatoryjnej, domów pomocy społecznej, ośrodków interwencji kryzysowych, itp. funkcjonujących na terenie powiatu śremskiego oraz województwa wielkopolskiego	OPS MGKRPA Urząd MiG Dolsk
4.	Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych z udziałem dzieci i młodzieży oraz ich rodziców mających na celu propagowanie zdrowego stylu życia	MGOSiR
5.	Uwzględnienie zagadnień związanych ryzykiem wystąpienia zaburzeń psychicznych u osób nadużywających alkoholu lub z innymi zaburzeniami	OPS MGKRPA

Przewidywane rezultaty:

- a) pogłębienie wiedzy o zdrowiu psychicznym,
- b) promowanie zachowań i zdrowego stylu życia korzystnego dla zdrowia psychicznego,
- c) podnoszenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu,

Termin realizacji: lata 2013-2015

Cel szczegółowy:

1.2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Lp.	Zadanie – sposób realizacji	Podmiot realizujący
1.	Zapewnienie pomocy socjalnej w sytuacjach kryzysowych osobom i rodzinom z terenu gminy poprzez wcześniejszą diagnozę w miejscu zamieszkania	OPS
2.	Kierowanie na badania dzieci i młodzież, u których występują zaburzenia zachowania oraz istnieje zagrożenie wystąpienia zaburzeń psychicznych do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	Placówki oświatowe
3.	Prowadzenie wczesnej diagnostyki i interwencji w zaburzeniach rozwoju u dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym	Placówki oświatowe
4.	Organizowanie lokalnych kampanii edukacyjno-informacyjnych skierowanych na wywołanie postaw zrozumienia i akceptacji dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz sprzyjających postawom przeciwdziałania dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi	Placówki oświatowe Urząd MiG Dolsk
5.	Zachęcanie osób w podeszłym wieku do dalszego aktywnego uczestniczenia w lokalnym życiu społecznym, kulturalnym, sportowym.	MGOSiR

Przewidywane rezultaty:

- a) wzmocnienie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc w rodzinie,
- b) usprawnienie procedury interwencji socjalnej o charakterze kryzysowym wobec ofiar i sprawców przemocy w rodzinie,
- c) ograniczenie negatywnych skutków wynikających z zaburzeń psychicznych w tym przemocy,
- d) zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie, w środowisku szkolnym i dysfunkcji wynikających z przemocy w rodzinie,

Termin realizacji: lata 2013-2015

Cel szczegółowy:

1.3. Zwiększanie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.

Lp.	Zadanie – sposób realizacji	Podmiot realizujący
1.	Prowadzenie działań informacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób w stanach kryzysu psychicznego, w tym działań edukacyjnych	OPS
2.	Organizacja imprez kulturalno-sportowo-rekreacyjnych mających na celu integrację lokalnego społeczeństwa z różnych środowisk, różnego przedziału wiekowego, statusu społecznego	MGOSiR Biblioteka Publiczna
3.	Organizowanie lokalnych kampanii edukacyjno-informacyjnych skierowanych na wywołanie postaw zrozumienia i akceptacji dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz sprzyjających postawom przeciwdziałania dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi	Placówki oświatowe Urząd MiG Dolsk
4.	Organizowanie spotkań kulturalnych i zajęć rekreacyjnych z udziałem osób z zaburzeniami psychicznymi w celu zmniejszenia barier społecznych oraz wypracowania modelu właściwych postaw społecznych (tolerancja, życzliwość, zrozumienie).	MGOSiR Biblioteka Publiczna

Przewidywane rezultaty:

- a) wzmocnienie systemu działań w zakresie edukacji społecznej związanej występowaniem zaburzeń psychicznych,
- b) zapewnienie wsparcia umożliwiającego ludziom chorym psychicznie aktywne uczestnictwo w różnych aspektach życia społecznego,
- c) integracja lokalnej społeczności, zmniejszenie zjawiska wyobcowania w tym w szczególności w środowisku szkolnym,
- d) poprawa stanu zdrowia, w szczególności kondycji fizycznej i psychicznej.
- e) zmiana postaw społecznych

Termin realizacji: lata 2013-2015

Cel szczegółowy:

1.4. Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

Lp.	Zadanie – sposób realizacji	Podmiot realizujący
1.	Współpraca Ośrodka Pomocy Społecznej w Dolsku z zakładami opieki zdrowotnej z terenu powiatu i województwa w zakresie świadczeń zdrowotnych z zakresu porad psychologicznych i psychiatrycznych	OPS
2.	Współpraca w zakresie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie oraz Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Śremie	OPS Placówki oświatowe
3.	Porady i konsultacje dla osób zagrożonych zaburzeniami psychicznymi	OPS MGKRPA
4.	Zapewnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w placówkach oświatowych	Placówki oświatowe

Przewidywane rezultaty:

- a) wzmocnienie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom uwikłanym w problemy zdrowotne na tle psychiki,
- b) ograniczenie negatywnych skutków wynikających z zaburzeń psychicznych w tym przemocy,
- c) wzrost poczucia odpowiedzialności za stan zdrowia psychicznego lokalnego społeczeństwa,
- d) poprawa bezpieczeństwa społecznego.

Termin realizacji: lata 2013-2015

Cel główny 2

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Cel szczegółowy:

2.1. Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej

Lp.	Zadanie – sposób realizacji	Podmiot realizujący
1.	Współpraca Ośrodka Pomocy Społecznej w Dolsku ze służbami opieki psychiatrycznej z terenu powiatu i województwa oraz z lekarzami rodzinnymi	OPS
2.	Współpraca w zakresie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie oraz Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Śremie	OPS Placówki oświatowe
3.	Opracowanie i upowszechnienie (Internet, tablice ogłoszeń) informacji o dostępnych formach opieki zdrowotnej i pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi	OPS MGKRPA Urząd MiG Dolsk
4.	Zwiększenie pomocy i oparcia bytowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez udzielenie pomocy rzeczowej oraz wsparcia psychicznego,	OPS Placówki oświatowe

Przewidywane rezultaty:

- a) rozszerzenie pomocy społecznej dla osób objętych ustawą o ochronie zdrowia psychicznego z terenu Gminy Dolsk,
- b) zróżnicowanie pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- c) dostarczanie możliwości rozwoju osobistego z uwzględnieniem zasobów osobistych i cech indywidualnych osób z zaburzeniami psychicznymi.

Termin realizacji: lata 2013-2015

Cel szczegółowy:

2.2. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.

Lp.	Zadanie – sposób realizacji	Podmiot realizujący
1.	Organizowanie lokalnych kampanii edukacyjno-informacyjnych skierowanych na wywołanie postaw zrozumienia i akceptacji dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz sprzyjających postawom przeciwdziałania dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi	OPS Placówki oświatowe Urząd MiG Dolsk
2.	Opracowanie i upowszechnienie (Internet, tablice ogłoszeń) informacji o dostępnych formach opieki zdrowotnej i pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi	OPS MGKRPA Urząd MiG Dolsk
3.	Zwiększenie pomocy i oparcia bytowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez udzielenie pomocy rzeczowej oraz wsparcia psychicznego,	OPS Placówki oświatowe
4.	Wspieranie samopomocowych inicjatyw pacjentów i ich rodzin oraz organizacji pozarządowych sprzyjających rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	OPS MGKRPA MGOSiR
5.	Organizowanie spotkań kulturalnych i zajęć rekreacyjnych z udziałem osób z zaburzeniami psychicznymi w celu zmniejszenia barier społecznych oraz wypracowania modelu właściwych postaw społecznych (tolerancja, życzliwość, zrozumienie).	MGOSiR Biblioteka Publiczna

Przewidywane rezultaty:

- a) pogłębienie wiedzy o zdrowiu psychicznym,
- b) promowanie zachowań i zdrowego stylu życia korzystnego dla zdrowia psychicznego,
- c) podnoszenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu,
- c) dostarczanie możliwości rozwoju osobistego z uwzględnieniem zasobów osobistych i cech indywidualnych osób z zaburzeniami psychicznymi.

Termin realizacji: lata 2013-2015

Cel szczegółowy:

2.3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.

Lp.	Zadanie – sposób realizacji	Podmiot realizujący
1.	Wspieranie zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Śremie (staż, prace interwencyjne, roboty publiczne)	OPS Urząd MiG Dolsk
2.	Opracowanie i upowszechnienie (Internet, tablice ogłoszeń) informacji o lokalnych instytucjach i podmiotach działających w obszarze zatrudnienia i aktywizacji osób bezrobotnych	OPS Urząd MiG Dolsk

Przewidywane rezultaty:

- a) podnoszenie umiejętności radzenia sobie na lokalnych rynkach pracy,
- b) dostarczanie możliwości rozwoju osobistego z uwzględnieniem zasobów osobistych i cech indywidualnych osób z zaburzeniami psychicznymi.

Termin realizacji: lata 2013-2015

Cel szczegółowy:

2.4. Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.

Lp.	Zadanie – sposób realizacji	Podmiot realizujący
1.	Coroczna aktualizacja opracowanej informacji o dostępnych formach opieki zdrowotnej i pomocy społecznej oraz aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi i jej publikowanie na stronie internetowej Gminy Dolsk	OPS Urząd MiG Dolsk
2.	Koordinowanie i monitorowanie realizacji Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	Urząd MiG Dolsk

Termin realizacji: lata 2013-2015